

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 10. Peccatum solum time, & dole.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Nihil malum esse dicendum est nisi peccatum solum; quod à DEO nos separans malo diabolo nos facit copulari. Joan. Cas. Collat. 6. Abb. Theodori c. 3.

§. VIII.

Peccatum summum malum, magis malò.

Homo, qui maledixerit DEO, portabit peccatum suum, & qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur Levit. 24. 15. Cur vanè assumens nomen Domini morte mulctatur, & blasphemus jubetur tantum manere sub peccato? Cyrill. Alex. l. 14. multò gravius est accipere peccatum, & habere seum; quam morte mulctari. Mors purgatio est peccati ipsius, pro quo jubetur inferri. Ubi verò quis accipit peccatum, & permanet cum ipso, nec aliquo supplicio diluitur; transit cum ipso etiam post mortem: & quia temporalia hic non persolvit, ibi expendit æterna supplicia. Bæza t. 1. l. 3. c. 7. §. 9.

Hic est omnium bonorum vertex, & omnis spei caput, finis totius beatitudinis: nimirum ut natura non turberet amplius à malitia; sed ut omnis iniquitas procul ablegetur. S. Gregor. Nyss. tr. in Ps. c. 8.

Pro toto universo non debet homo peccatum mortale committere, peremptivum nobilissimæ vitæ. S. Bonaventura l. 2. de ingressu ad Sapientiam,

§. IX.

Peccatum est malum majus Infernò.

Eruisti animam meam ex Inferno inferiore. Ps. 85. 13. Verè tam magna misericordia Dei est ea, quæ nos ex injustis justos facit; quam magna est gehennæ perpetuæ pœna, à qua liberamur: & quam magna est felicitas sempiterna, ad quam jus accipimus, & aditum apertum habemus. Bellarminus hic.

Mentem habenti gehennâ quoque formidolosius est, Deum offendere; & omni regnò desiderabilius, DEO placere. S. Chrysostr. hom. sup. orat. Annæ: dilatatum est os meum.

Etsi multi gehennam omnium malorum supremum, atque ultimum, putant; ego tamen sic censo, sic assidue prædicabo; multò acerbius esse Christum offendere, quam gehennæ malò vexari. Hortor vos, vos atque oro, ut mecum hac in re sentire velitis. S. Chrysostr. hom. 37. in Matth. 10.

Si Christum diligeremus, quemadmodum illum diligere oportet; agnosceremus utique, gravius esse gehennâ ipsâ Christum offendere dilectum. Id. l. 7. in c. 2. ad Rom.

Si hinc peccati pudorem, & illinc cernerem Inferni horrorem; & necessariò uni illorum deberem immergi: prius me in Infernum mergerem, quam peccatum in me immitterem. Mallem enim purus à peccato, & innocens, gehennam intrare; quam peccati sordibus pollutus cœlorum regna tenere. S. Anselmus lib. de similitud. c. 190.

Polyanth. Sacr. Tom. II.

§. X.

Peccatum solum time, & dolo.

Ruben primogenitus meus-tu principium doloris mei ascendisti cubile patris &c Gen. 49. 3. 4. Hoc principium doloris ejus extitit: non quòd in nullo antea doluerit; sed quia verus dolor de plaga peccati primùm in domo ejus de isto accidit. Novarius Elect. sacr. l. 3.

Potest aliquis gustare, quod gustatum affert mortem? Job. 6. 6. Sicut nemo mortiferum quid comedit, ut vitæ suæ ipse sit inimicus; ita ego peccatum contingere pertimescebam; ita ego ante Deum bene mihi conscius incedebar: nè velut gustu lethiferò offensio-nem mortis incurrerem. V. Beda hic.

Cur timebo in die mala? iniquitas calcanei mei circumdabit me. Ps. 48. 6. Una est iniquitas, quam jure timere debemus. Pueri, ut in hunc Ps. Chrysostr. ait, ea timent, quæ nullum timorem merentur; utpote larvatos homines: ea verò impavidi tractant, quæ jure deberent tertere; ut aciem gladii vel flammam ignis. Pinna. Ethol. 85.

Astitit regina. Ps. 44. 10. Qui vult, cervicem desecet; qui vult, lapidum jactu obruat me: qui volet, oderit; non sunt mihi timori adornatæ insidie. Unum est, & id solum, quod metuo; nempe peccatum. S. Chrysostr. in illud Ps. 44. astitit regina. Servo Dei nulla res debet displicere præter peccatum, S. Francis. Seraph. Exhort. ad omnes fratres.

Non est timendum, nisi quod potest, & quod expedit, vitari, id est, peccatum. Guigo confid. de tranquill. animi c. 4.

Panthera omnibus animalibus est amica, soli draconi inimica. Sic omnis homo fit tibi amicus, soli peccato sis inimicus. Geminiani l. 5. c. 41.

§. XI.

Peccatum præ pœna time, & dolo. Ex Veteri.

Quomodo possum hoc malum facere, & peccare in Deum meum? Gen. 39. 9. Melius est mihi absque opere incidere, in manus vestras quam peccare in conspectu Domini. Dan. 13. 23. Unum in Ægypto Josephum, & unam Babylone Susannam, spectamus, quos à flagitio sola Numinis reverentia abduxit. Hic Christus non diceret: *noli peccare, nè deterius tibi aliquid contingat.* Joan. 5. 14. nam terribiliora pati statuunt, quam peccare. Oliva fer. 6. D. 1. Quadr.

Peccavi Domino. 2. Reg. 12. 13. dixit David ad Nathan. Non ita Cain, quem pœnæ impendentis, non à se patris sceleris, tædebat. Gen. 4. 14. ecce ejicis me hodie à facie tua. Sicarium in se lavitarum timet; & sicarium fratris fuisse non horruit. Nisi timeret occidi, non pœniteret occidisse. Id. ib.

Miserere mei Deus! Ps. 50. 1. Non curat pœnas effugere, sed recuperare innocentiam. Nusquam non mundari peccatur: *amplius lavame: asperges me: lavabis me: dele iniquitatem meam: cor mundum crea in me*
Ecc
Deus.

Deus. Oliva l. 9. Strom. §. miserere mei Deus.

Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper. Pf. 37. 18. S. Gregor. M. in Pf. 2. poenit. malo enim occidi, quam vinci; flagella libenter patior, persecutiones amplexor, visitationes delidero, correptiones concupisco.

Venite adoremus quia ipse est Dominus Deus noster. Pf. 94. 4. 6. Lacrymarum vides hic multum nullò torculari expressum, solò Divinitatis respectu destillare. Paloremus, inquit; non quia fulminat; sed quia Dominus, quem laemus, ipse est DEUS. Quod non, cecinisse tantum, Davidem gratulor, sed & praestitisse: nam coedis, & adulterii à Nathan admonitus doluit, horruitque, flagitii foeditate non atrocitate supplicii. Ol. fer. 6. D. 1. Quadr.

Confige timore tuo carnes meas: à iudiciis enim tuis timui. Pf. 118. 120. Si timuisti, quid timere petis? nimirum timori timor praesulit: timor enim iudiciorum timor poenarum est, non timor DEL. Ergo tuò timore confige me, quem jam transiit iudicii tui timor. Te cupio timere, non poenas tuas: timor ille durus est, & ossibus debetur; ille verò, quem sitio, delicatus est, & haret in carne. Oliva tr. 2. Strom. §. Confige.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei. Pf. 118. 136. unde tantus fletus? an quia à regno, & patria, exulabat? an quia Saulis tyrannidi subiacebat? an quia persecutus eum filius? absit, sed quia non custodierunt legem suam. ubi S. Ambros. l. 17. à sancto viro plus culpa, quam arumna, defletur. Mendoza in 1. Reg. 1. annot. 8. Non dixit, quia affligor, quia flagellor, quia maledicor, & opprobriò deficior; sed quia non custodivi legem tuam: quandoquidem à sanctis viris plus culpa, quam arumna, plangitur. S. Paschasius in Thren. 3.

Vae mihi, quia vir pollutus labiis ego sum. M. 6. 5. Tabesceit, & tristatur, solò horrore peccati; visò, non telò, sed Deo.

Regem Dominum exercituum vidi oculis meis. Et quidem uri calculò sine gemitu, tulit; sed oris contagium sine epulatu pati non potuit; Intuenti Deum, si vitii sui sanies prolietore, cruceque, non est; aut lippit, aut penitus coecuit. Oliva fer. 6. D. 1. Quadr.

Vae nobis, quia peccavimus: propterea maus factum est cor nostrum. Thren. 5. 16. Dixerat antea: *hereditas nostra versa est ad alienos.* v. 2. nihil autem horum dixit *vae nobis*; nisi ad peccavimus. Diez. eonei 2. D. 4. Epiph.

Ex Novo.

Lacrymis cepit rigare pedes ejus. Luc. 7. 38. Cum multa sint lacrymarum genera, istae illius tenuerunt optimam partem. Sunt enim aliquae prodeuntes ex poenali miseria; & quaedam proveniunt ex miseria culpabili, & iniqua; & utiliores, imò necessariae sunt. In his haec mulier exordium fecerat. Sunt, quae effundentem non respiciunt, eò quod sit poenà mulcendus ex crimine; sed tantum quia offensus est Deus. Sim. Cals. l. 9. c. 29.

Quanti mercenarii &c. Luc. 15. 17. Sprevit glandes appetitu filiginis: verum, ut patrem vidit, mercenarii oblitus, & annonae: unò sceleris squalore tabuit. Puduit illum non nuditatis, & famis, sed criminis. *Pater peccavi in caelum!* Cur accessisti è regione longinqua? quia peccavi: cur patri adolveris? quia peccavi: quid ab eo flagitas pro te? quia peccavi, totius veniam peccati. Oliva fer. 6. Dom. 1. Quadr.

Tristitia vestra &c. Joan. 16. 20. Displicere sibi patienti ex poena, proprium est omnium sensibilium, etiam ratione carentium: displicere sibi ex culpa, tantum est verè ratione utentium; maxime verò omnium virorum Fidelium ac per haec incunctanter tristitia de peccato, non de supplicio, vertetur in gaudium. Sim. Cals. l. 6. c. 33.

Alii quidem omnes ob terrae motum timore correpti erant; ego verò propter causam terrae motus. Causa enim terrae motus est ira Dei: porrò causa divinae irae nostra sunt peccata. Noli unquam supplicium timere, ed supplicii parentem peccatum. Quandoquidem & in morbis, ac vulneribus, non eos lugemus, qui curantur; sed qui insanabili morbo laborant. Quod est morbus, & vulnus; hoc est etiam peccatum: quod est seclio, & medicamentum; hoc est etiam poena. S. Chrysof. tom. 6. tr. in terrae motum.

Philippo II. Hisp. regi. Jobum morbis juxta, ac patientiam, referenti, cum genu novaculà chirurgus dissecuisset; ejusque filius ex eo percunctaretur; numquid ab eo vulnere graviter doleret? respondit: multò magis mihi dolent peccata mea. Doultreman l. 4. de am. c. 4. Sect. 10.

§. XII.

Magis poenam, quam peccatum, timentes.

Ex Veteri.

Vocem tuam audivi in paradiso, & timui; eò quòd nudus essem. Gen. 3. 10. Rupertus l. 3. in Gen. non dixit, timui, eò quòd praecceptum pravaricatus essem; sed quòd quòd nudus essem. Perversus timor, qui non facti sui gerit poenitudinem; sed solùm poenae suae fatetur habere confusionem. Sylveira in Marth. 10. 9. 10.

Ecce ejicis me hodie à facie terra &c. Gen. 4. 14. Quid deprehensus incultus hic timet agricola? hoc timet; nè agricolari sibi non liceat; nè terram, quam solam amat, vel praesentem vitam, pro admisso facinore perdat, Rupertus l. 4. c. 7. in Gen.

Clamorem ejus audivi, propter duritiam eorum, qui praesunt operibus. Ex. 3. 7. Israelitae non Aegyptum pertasi clamaverunt ad Dominum; sed virgas, & compedes, horruerunt; & si non eos Pharaò caecidisset, libentius sub eo, quam sub Moyse, militassent. Rarò scelus displicet, nisi strangulet. Filius Jacob sceleris tunc tantum tædunt, cum ob scelus